

KOMMENTTI

7.8.2003

Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto
PL 25
00023 Valtioneuvosto

ad 15^{11. 08. 2003}, 466 2002
Lauri

**VIHREÄ KIRJA ROOMAN YLEISSOPIMUKSEN MUUNTAMISESTA YHTEISÖN
SÄÄDÖKSEKSI JA UUDISTAMISESTA – KOMMENTTIPYYNTÖ**

Viite OM 15/461/2002

Liike-elämälle ja kaupalle sekä unionin sisämarkkinoiden kehittymiselle on perusteltua pyrkiä säätämään yhteisölainsäädännössä, minkä maan lakia noudatetaan sopimussuhteessa, jossa on liittymiä useampaan valtioon. On kuitenkin huomattava, että muuntaminen antaa Euroopan unionille ja sen Tuomioistuimelle toimivallan tulkita myös valtioiden aineellista lainsäädäntöä: esimerkiksi mitkä määräykset kansallisessa työ- tai kuluttajalainsäädännössä ovat pakottavia.

Talouselämä toimii Unionin laajuisilla sisämarkkinoilla, mutta työmarkkinoiden neuvottelu- ja sopimusjärjestelmät sekä lainsäädäntö toimivat ensisijaisesti kansallisilla tasoilla. Ne poikkeavat suuresti maasta toiseen.

Yleiset sopimuksia koskevat lainvalintamääräykset eivät sovellu työelämään. Rooman yleissopimuksessa onkin omat määräykset työsopimusten lainvalinnasta, joka rajoittaa sopimusvapautta, johon yleissopimus perustuu; työntekijä ei voi menettää lakiviittauksella yleissopimuksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun valtion lain pakottavien säännösten antamaa suojaa.

Työsopimuksia koskevat määräykset eivät kuitenkaan koske työehtosopimuksia vaan niitä koskeva lainvalinta määräytyy yleisten määräysten mukaan: Lainvalinta on tahdonvaltainen. Rooman yleissopimus eikä Komission vihreä kirja eivät ota huomioon työehtosopimuksia, joilla Suomessa ja useissa muissa unionimaissa on keskeinen merkitys työehtojen sääntelijänä ja suojan antajana. Työehtosopimukset yhdessä lainsäädännön kanssa muodostavat erottamattoman kokonaisuuden, joita ei voi irrottaa kansallisella tasolla muodostetusta kokonaisuudesta. Yleissopimuksen perusteella voi syntyä kuitenkin tilanne, jossa työsopimukseen noudatetaan yhden valtion ja sitä koskevaan työehtosopimukseen toisen valtion lakia.

On myös syytä kiinnittää huomiota työehtosopimuksen luonteeseen kolmatta osapuolta sitovana sopimuksena. Sopimusosapuolet sopivat toisen maan lain noudattamisesta mutta työsopimuksella on sovittu toisen maan lain noudattamisesta.

www.sttk.fi

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK suhtautuu varauksellisesti yleissopimuksen työelämän lainvalintaa koskevien määräysten muuttamiseen yhteisön säännökseksi yhdessä muita "perinteisiä" sopimuksia koskevien lainvalintasäännösten kanssa. Sen sijaan on syytä selvittää mahdollisuudet työelämän lainvalintaa koskevan asetuksen aikaansaamista. Myös Euroopan tason työmarkkinaosapuolten on syytä ryhtyä selvittämään tätä kysymystä.

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry.

Mikko Mäenpää
puheenjohtaja

Leila Kostainen
johtaja